

Csurgó Dezső életútjának és közéleti tevékenységének méltatása (Laudáció)

Csurgó Dezső Szentes /ma Svätuše/ községben született 1929. febr. 26-án. Jelenleg királyhelmecki lakos.

Csurgó Dezső többgyermekes földművelő család sarja, aki kényszerszünet – a „*hontalanság évei*” – után folytathatta tanulmányait és szerzett tanári oklevelet. Királyhelmeccen középiskolai magyar nyelv és irodalom szakos tanárként oktatott, s a közművelés terén is kiemelkedő munkát végzett; nemcsak a hajdani mezővárosban, hanem a Felső-Bodroghköz térségében ugyancsak elismerésre méltó eredményeket ért el.

Csurgó Dezső egyik kezdeményezője volt a királyhelmecki *Mécs László Polgári Társulás* megalapításának. A Társulás névadója – premontrei szerzetes – a szomszédos Nagykaposon, majd Királyhelmeccen volt plébános, országos híró papköltőként és kulturális szervezőként is elismertté vált, post mortem Magyar Örökség-díjjal tüntették ki. A Társulás névválasztása kötelezettségvállalás az anyanyelv, a keresztény magyar hagyományok ápolására és megőrzésére. *Mécs László* hagyatékának egy része a tengerentúlról Szlovákiába került, **Csurgó Dezső** fáradozásának köszönhetően végső őrzője a magyarországi Premontrei Rend lett.

Csurgó Dezső kezdeményezte Mécs László mellszobrának elkészíttetését és felállítását. 2008-ban a Jászói Premontrei Apátság ajándékként kapta meg Királyhelmeccen Árpád-házi Szent Erzsébet egész alakos szobrát, amelynek méltó elhelyezésében és ünnepélyes avatásának meg-szervezésében a Mécs László Polgári Társulás és **Csurgó Dezső** ugyancsak közreműködött.

Csurgó Dezső szüleivel és testvéreivel együtt rajta volt az ún. „lakosságcsere” során kitelepítendőek listáján, de a Gondviselés kegyelméből Szentesen maradhattak. Az egykori személyes érintettség is ösztönözte arra, hogy Királyhelmeccen emléktábla örökítse meg azoknak a családoknak a nevét, amelyeket *Bacska, Boly, Királyhelmecc, Örös, Szentes, Szinyér* és *Véke* településekből elűldöztek. A névsor összeállítása kutatómunkát igényelt. 2008. november 16-án – az emléktábla avatásakor – **Dobos László** Kossuth-díjas író, a Magyarok Világszövetségének volt alelnöke mondott ünnepi beszédet. (Az avatást követően **Csurgó Dezső**nek rendőrségi zaklatásban volt része, illetve pénzbüntetéssel sújtották.)

Királyhelmecc életében kiemelkedő esemény volt a római katolikus templom toronyórájának ökumenikus istentisztelet keretében történt felavatása 2010. november 14-én. Az idő múlását jelző és a harangokkal együtt istentiszteletre hívó *toronyóra hatvanöt esztendei némaság után* szólalt meg ismét. Az új, korszerű toronyóra elkészíttetésének megszervezése és a helyi viszonyok között tetemes anyagiak – adományok révén történt – előteremtése **Csurgó Dezső** fáradozása nélkül nem valósult volna meg.

Csurgó Dezső szervezte meg 2013 őszén a „*Bodroghközöből származó szlovákiai magyar írók, költők, publicisták, szerkesztők ünnepélyes találkozóját*” amelyik a trianoni határokon átívelő rendezvénné vált.

Csurgó Dezső kezdeményezte azt, hogy a kiemelkedő királyhelmecki író, **Dobos László** szülőházán emléktáblát helyezzenek el, illetve **Dobos László** szobrának felállítását; a szoboravatás igen jelentős rendezvénné vált, amelyen neves és rangos anyaországi személyiségek is megjelentek.

Csurgó Dezső a szűkebb haza magyar anyanyelvű népességének figyelmét sikeresen irányította az anyaországi megemlékezésekre, illetve helyi emlékünnepek megszervezésével kapcsolódott az

országos rendezvényekhez, például 2010-ben *gróf Széchenyi István*, 2011-ben *Mindszenty József* hercegprímás tiszteletére jöttek össze számosan.

Csurgó Dezső tanár úr különös gondot fordított az oktatásra; nyugdíjasként a helyi képzés sajátosságainak ismeretében lelkesen segítette a (sajnos rövid életű) Királyhelmecei Városi Egyetem (KVE) felvételi vizsgáinak lebonyolítását.

A *Magyar Koalíció Pártjának* aktivistájaként járási szinten, éveken át jelentős szervezőmunkát végzett, egyes községekben neki sikerült először helyi szervezeteket létrehoznia.

Közhely az, hogy az elismerés nemcsak a kiemelt személynek, hanem annak a közösségnek is szól, amelyiknek tagja. A *Felső-Bodrogszék*, s benne Királyhelmece és környéke *fokozott figyelmet érdemel*. Fogyatköz lélekszámú tömbmagyarság lakja, átlagon felüli a munkanél-külség. Szerény ipar stagnál, a mezőgazdaság egyre kevesebb munkáskezet igényel. Az őslakosságot sújtja a belső migráció; ma már nemcsak a fiatalság, hanem a kvalifikált középgeneráció is távolabb, esetenként külföldön (jobb esetben az anyaországban, de néha távolabb) keresi boldogulását, így a demográfiai indoklónál gyorsabb az elöregedés.

Csurgó Dezső egyike azoknak, akik *a végeken* – Budapesttől 300, Magyarország határától 8-10, az ukrán-szlovák határtól 18-20 kilométerre – nemcsak látják a növekvő gondokat és a nehézségeket, hanem a maguk szerény eszközeivel fékezni akarják a romlást és orvosolni a bajokat.

Nem kitüntetésekért, nem anyagi előnyökért dolgoznak, de az *anyaországi elismerést* munkájuk, közérdekű tevékenységük jutalmaként értékelik.

2019. november 9.